

Huoli, toivo ja tulevaisuusteot

Taloustutkimus selvitti, mitä Suomessa asuvat ajattelevat lasten ja nuorten arjesta ja tulevaisuudesta sekä koulutusjärjestelmästä.

Tutkimuksen toteutus

Taloustutkimus selvitti Suomessa asuvien näkemyksiä marras-joulukuussa 2025 erittäin kattavalla kyselyllä. Vastaajista vieraskielisiä on 11 %.

- Tutkimuksessa selvitettiin 15–74-vuotiaiden mielipiteitä lapsiin ja nuoriin liittyvistä huolista ja toivonlähteistä tulevaisuutta ajatellen.
- Tutkimus toteutettiin Taloustutkimus Oy:n internet-paneelissa (n=1875, kutsuja 14 073) sekä push-to-web -menetelmällä (n=218), jossa vieraskielisille Suomessa asuville lähetettiin kirjeitse kutsu suomen- ja englanninkieliseen nettikyselyyn. Otos väestötietojärjestelmästä.
- Yhteensä 2093 vastaajaa, joista vieraskielisiä 218.
- Virhemarginaali: enimmillään $\pm 2,2$ %-yksikköä (95 %:n luotettavuustasolla)
- Tulokset painotettu alueen, iän ja sukupuolen mukaan.
- Tiedonkeruu: 13.11.–3.12.2025.

Vastaajien taustat tuovat monta näkökulmaa tuloksiin

Vastaajien yleiset taustatiedot

Tuloksia voidaan tarkastella mm. sukupuolen, iän ja asuinpaikan sekä sen mukaan, onko taustaltaan vieraskielinen vai ns. kantaväestöä.

THL:n osallisuus-indikaattori

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen osallisuus-indikaattori mittaa kokemusta esim. merkityksellisyydestä ja vaikutusmahdollisuuksista.

Arvosegmentointi

Shalom H. Schwartzin arvoteoriassa esiintyy 10 universaalia perusarvoa, joihin Taloustutkimuksen arvosegmentointit perustuvat.

A stylized, abstract illustration featuring several figures in a crowd. On the left, a person with short blonde hair in a blue shirt is shown in profile, looking upwards with a hand to their chin. In the center, a person with dark curly hair is partially visible. On the right, a person with dark hair and red-rimmed glasses is smiling. The background consists of large, bold shapes in shades of red, pink, and blue, with white outlines for the figures. The overall style is graphic and expressive.

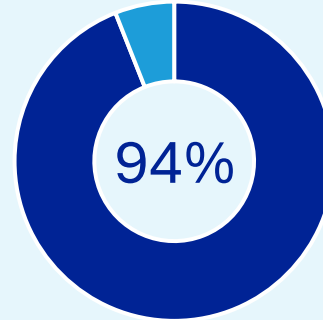
Miksi tutkimme?

**Huolet leimaavat nyt
Suomessa monen arkea.
Ne on tärkeää tunnistaa.
Vielä tärkeämpää on ottaa
vastuu huolten
ratkaisemisesta. Kyse on
lasten ja nuorten
tulevaisuudesta.**

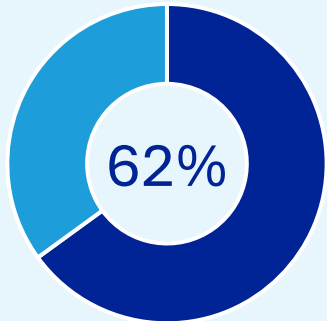
Keskeisimpiä nostoja tuloksista (1/2)

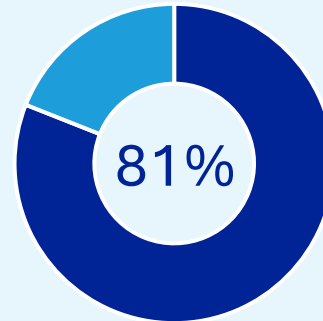
Vain 34 % suhtautuu optimistisesti lasten ja nuorten tulevaisuuteen.

94 % suomalaisista pitää laadukasta koulutusta erittäin tai melko tärkeänä arjen turvallisuuden kannalta.

62 % on melko tai erittäin huolissaan koulutuksen laadusta ja resursseista lasten ja nuorten arjessa.

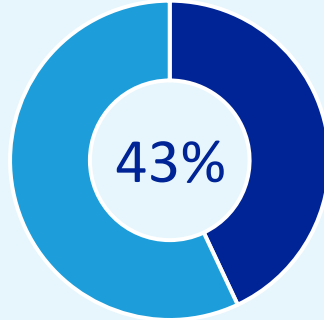

81 % on melko tai erittäin huolissaan Suomen kasvatus- ja koulutusjärjestelmässä perustaitojen heikkenemisestä ja oppimistulosten laskusta.

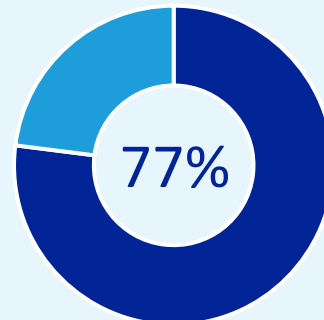
Keskeisimpiä nostoja tuloksista (2/2)

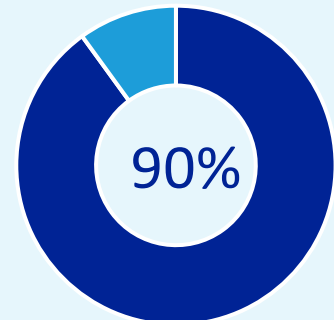
Koulutus ja siihen liittyvät asiat mainitaan spontaanisti useimmin puolustamisen arvoisena asiana suomalaisessa yhteiskunnassa (25 % maininnut).

43 % vastaajista pitää varhaiskasvatukseen ja koulutukseen panostamista **tärkeimpänä tapana lisätä toivoa** lasten ja nuorten tulevaisuudesta

Kahdeksan kymmenestä luottaa erittäin tai melko paljon **päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kykyyn rakentaa** parempaa tulevaisuutta lapsille ja nuorille.

Yhdeksän kymmenestä antaa **opettajan ammatin arvostukselle** kouluarvosanan 8–10. Arvostuksen keskiarvo on 8,97.

Tutkimuksen viesti on selvä:

Koulutuksen laatu, riittävät resurssit ja opettajien arvostus ovat suomalaiselle yhteiskunnalle erittäin tärkeitä asioita.

Koulutus nähdään laajasti keskeisenä keinona vahvistaa osallisuutta, ehkäistä syrjäytymistä ja rakentaa lasten ja nuorten tulevaisuutta.

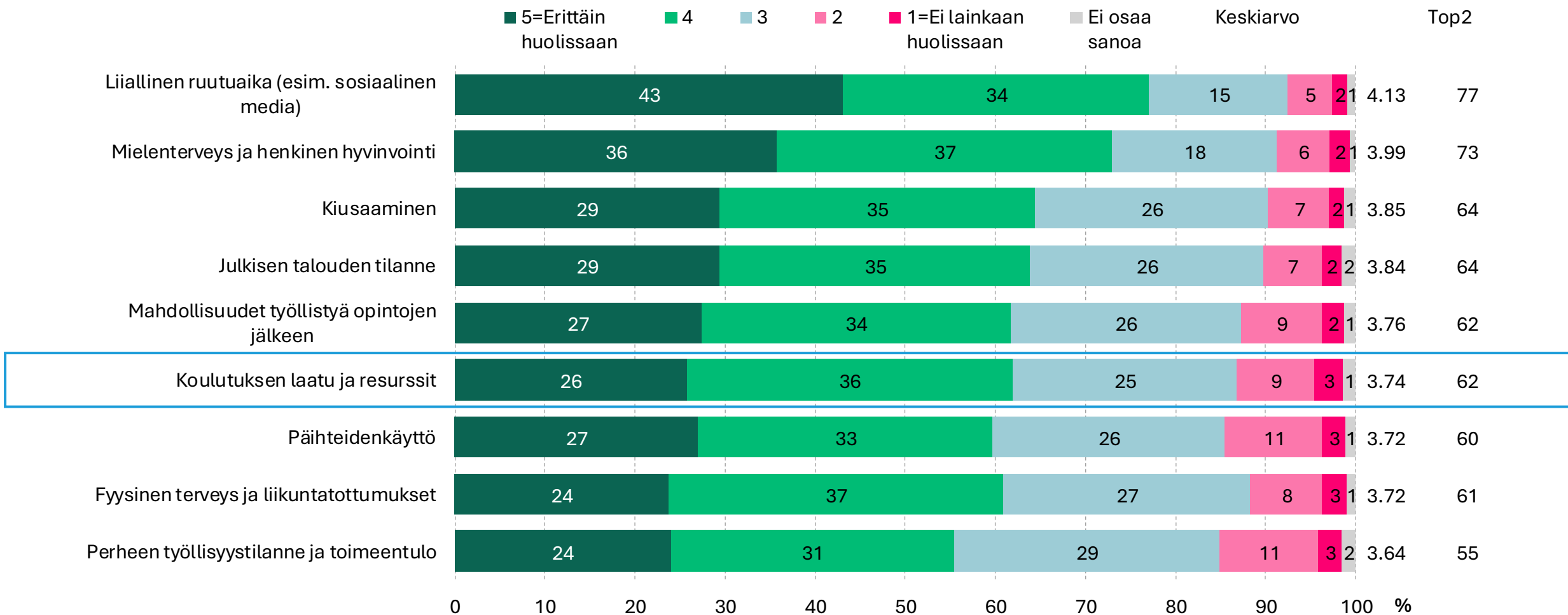

Koulutuksen puolustaminen ja kehittäminen on koko yhteiskunnan etu, ja sen turvaaminen lisää luottamusta, hyvinvointia ja tulevaisuususkoa.

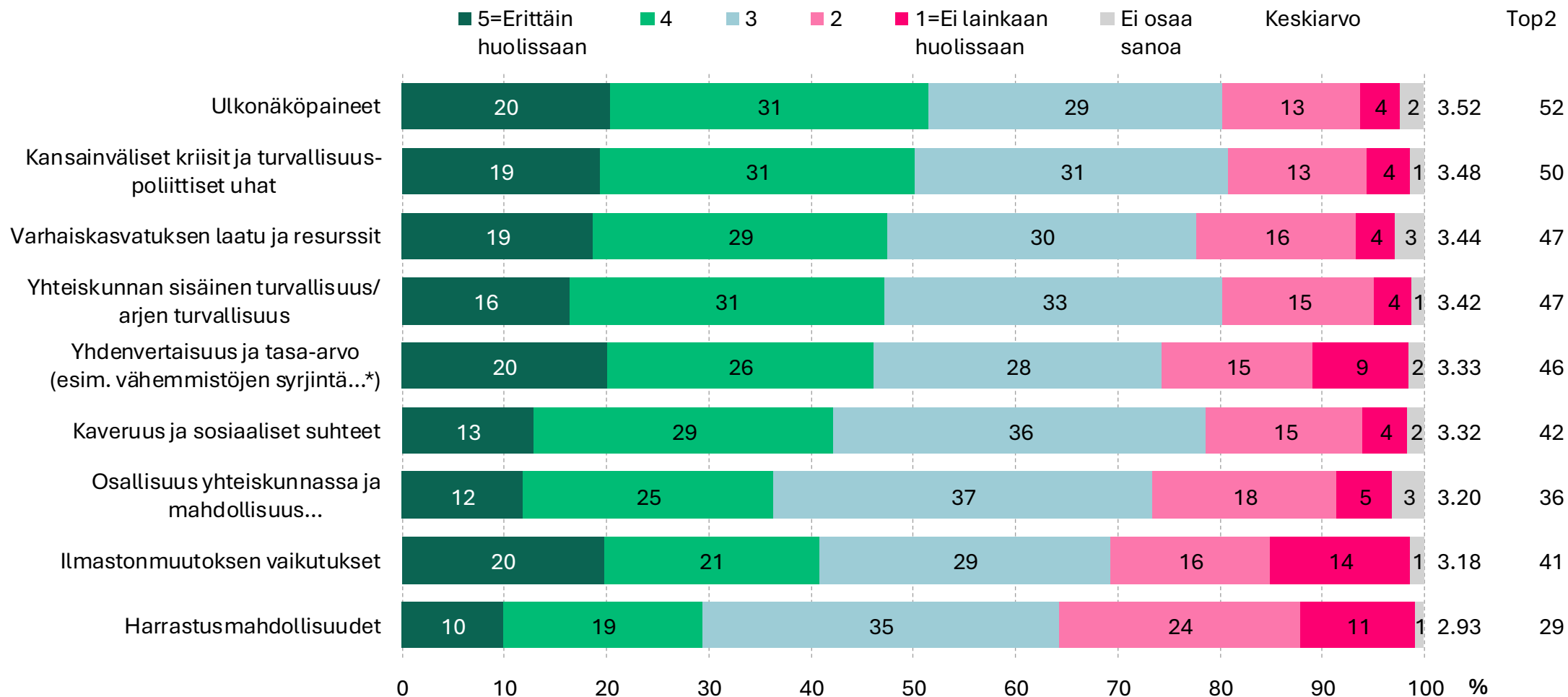
Huolet lasten ja nuorten arjessa nyt ja 10 vuoden päästä

Kuinka huolissaan Suomessa asuvat ovat eri asioista lasten ja nuorten arjessa tällä hetkellä? (1/2)

Lähde: Taloustutkimus

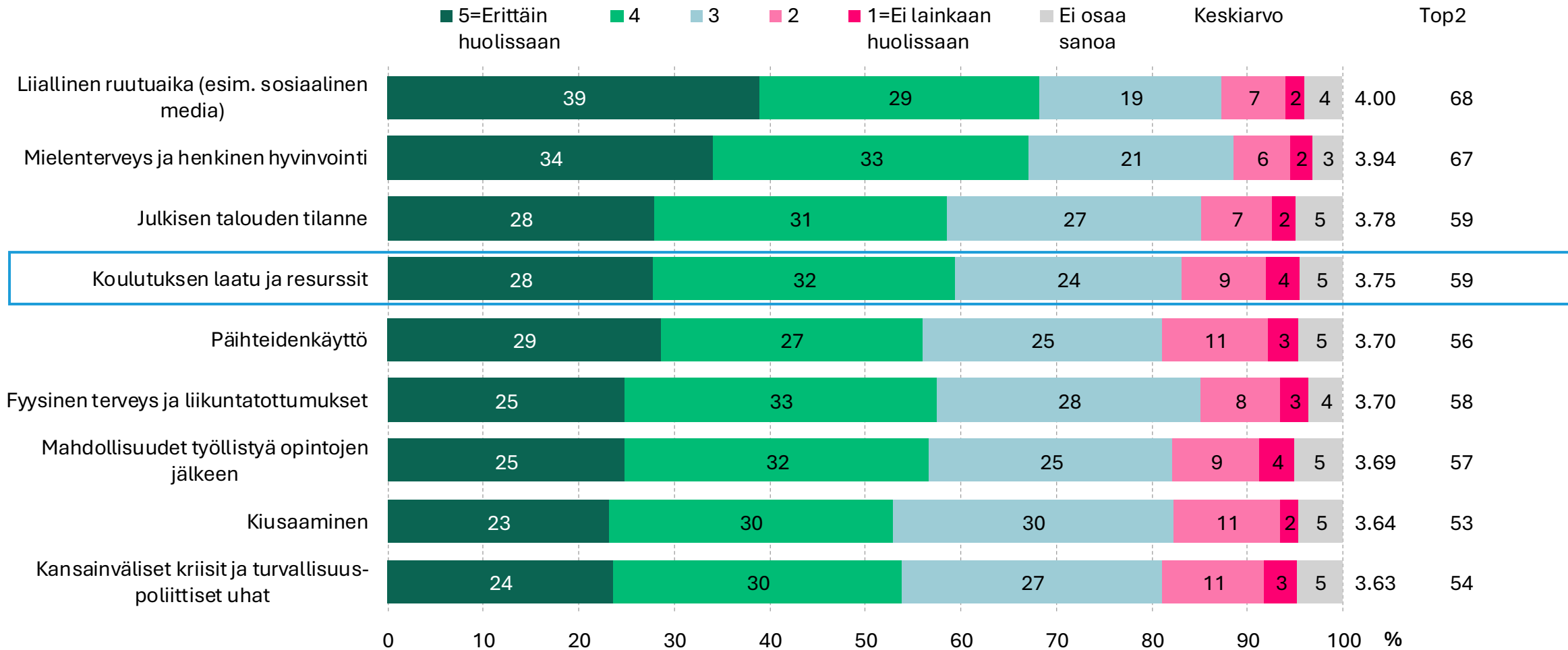
Kuinka huolissaan on eri asioista lasten ja nuorten arjessa tällä hetkellä 2(2)

Lähde: Taloustutkimus

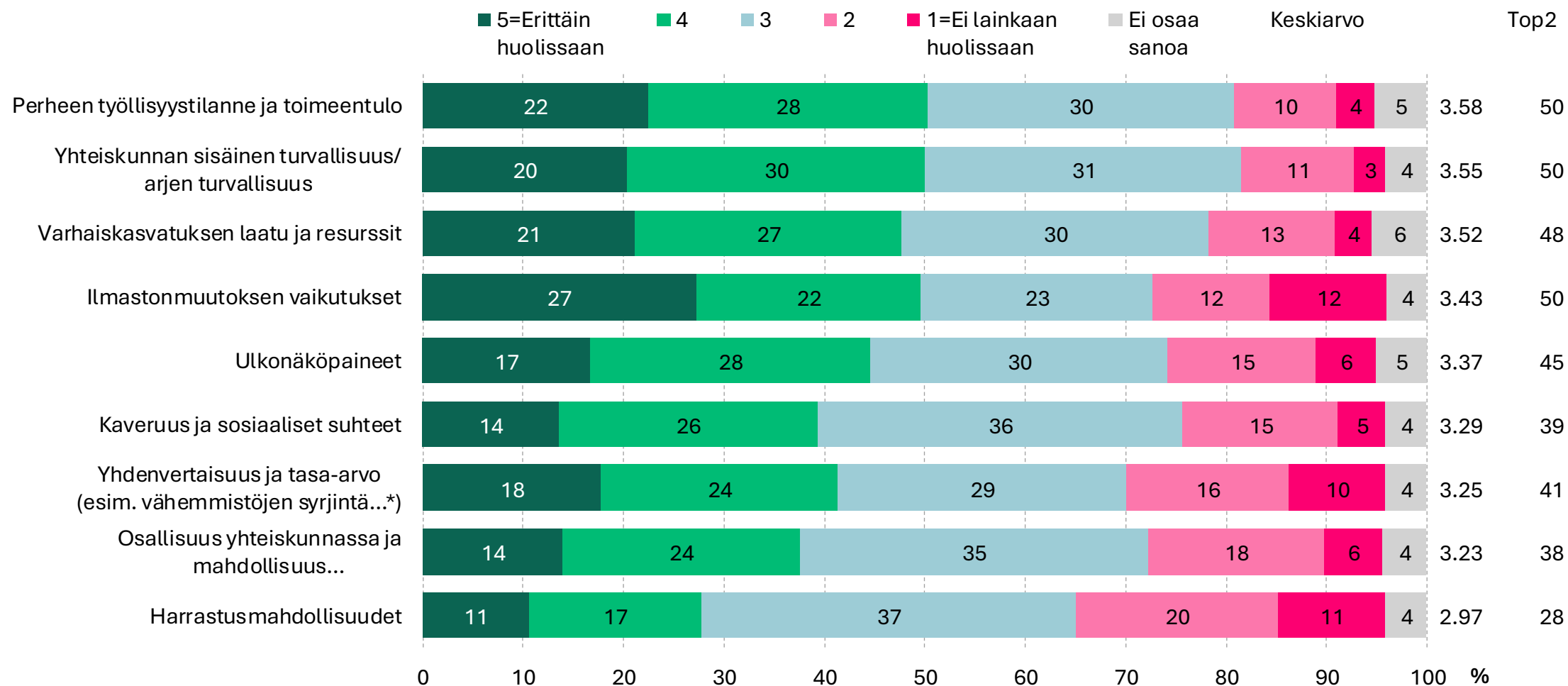
*) Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (esim. vähemmistöjen syrjintä, tasa-arvoiset mahdollisuudet elämässä riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta)

Entä kuinka huolissaan ollaan samoista asioista, kun katsotaan 10 vuotta eteenpäin? (1/2)

Lähde: Taloustutkimus

Kuinka huolissaan ollaan samoista asioista, kun katsotaan 10 vuotta eteenpäin? (2/2)

Lähde: Taloustutkimus

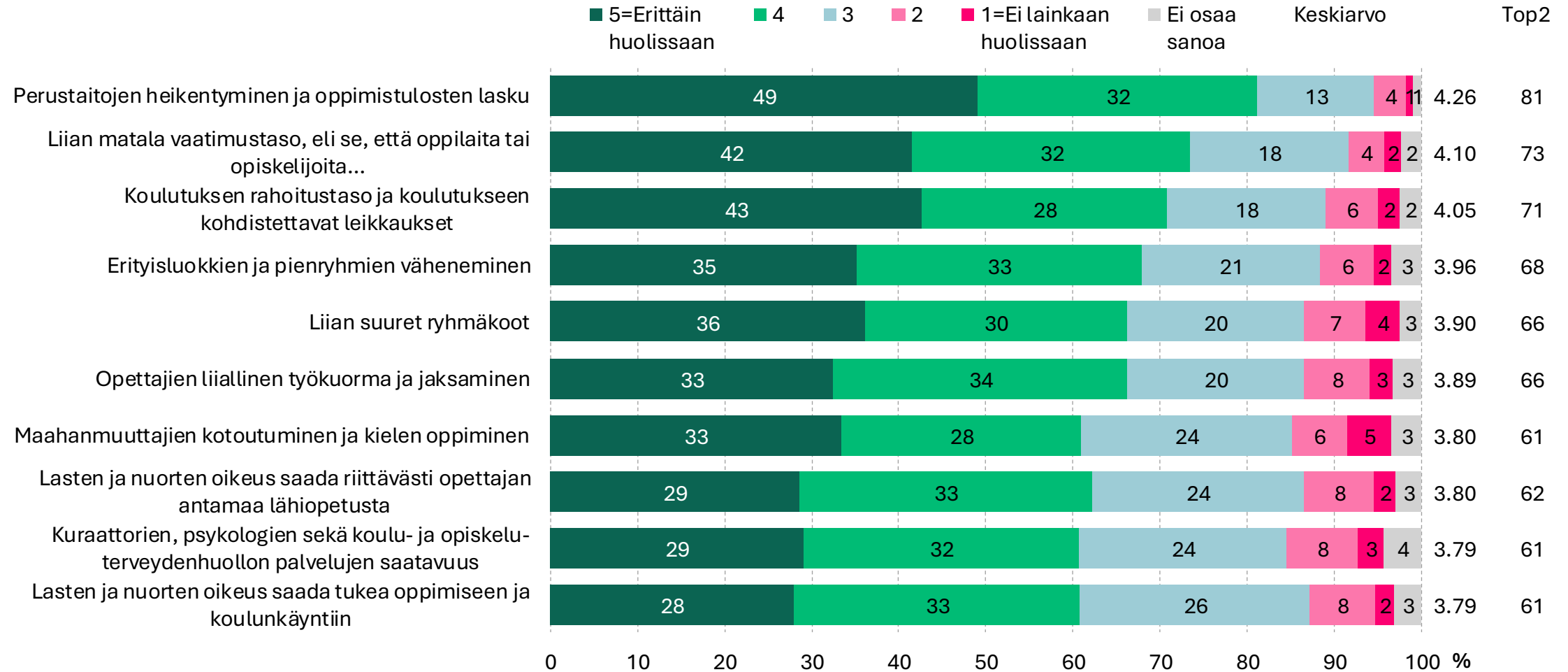
*) Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo (esim. vähemmistöjen syrjintä, tasa-arvoiset mahdollisuudet elämässä riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta)

Tutkimus pureutui tarkemminkin koulutusta koskeviin huoliin

Koulutukseen satsaamalla ei kaikkia lasten ja nuorten tulevaisuuteen liittyviä huolia voida ratkaista, mutta osan niistä kyllä.

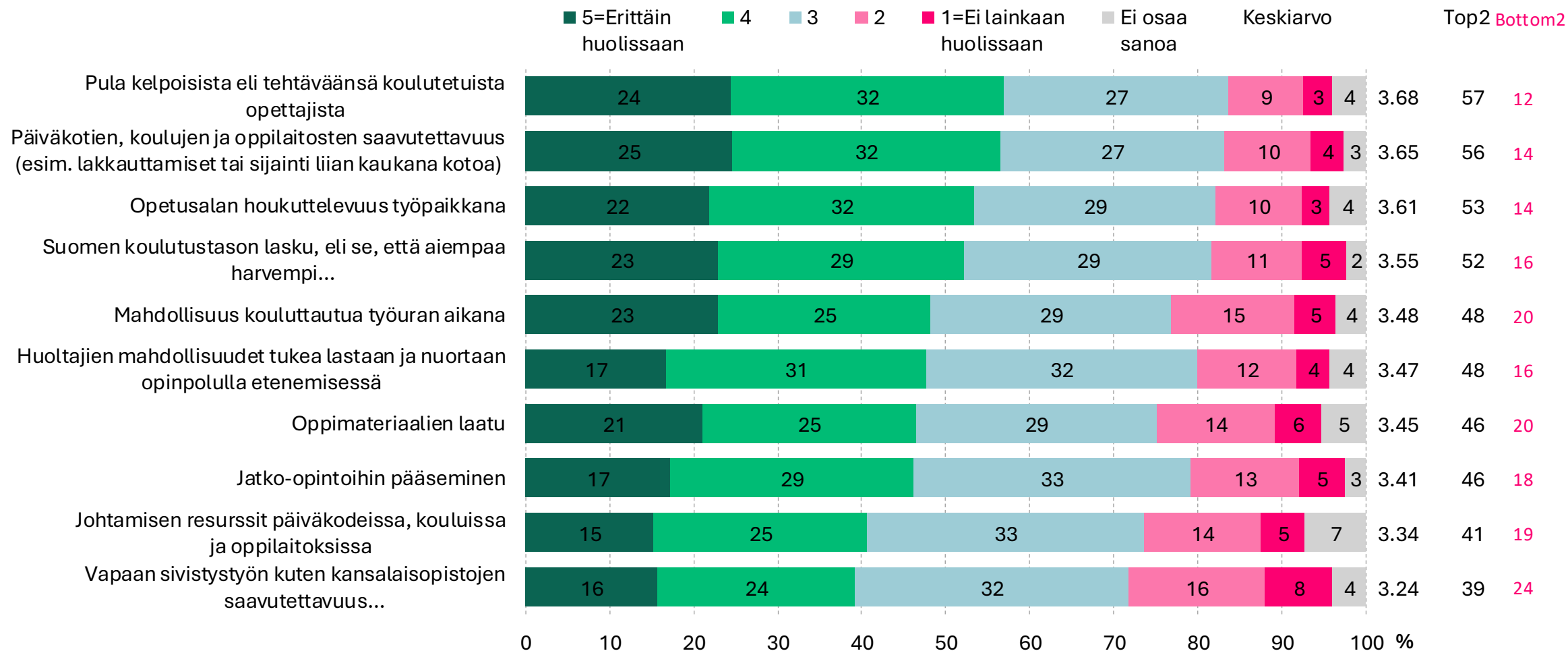

Missä määrin eri asiat huolettavat Suomen kasvat- ja koulutusjärjestelmässä? 1/2

Lähde: Taloustutkimus

Missä määrin eri asiat huolettavat Suomen kasvat- ja koulutusjärjestelmässä? 2/2

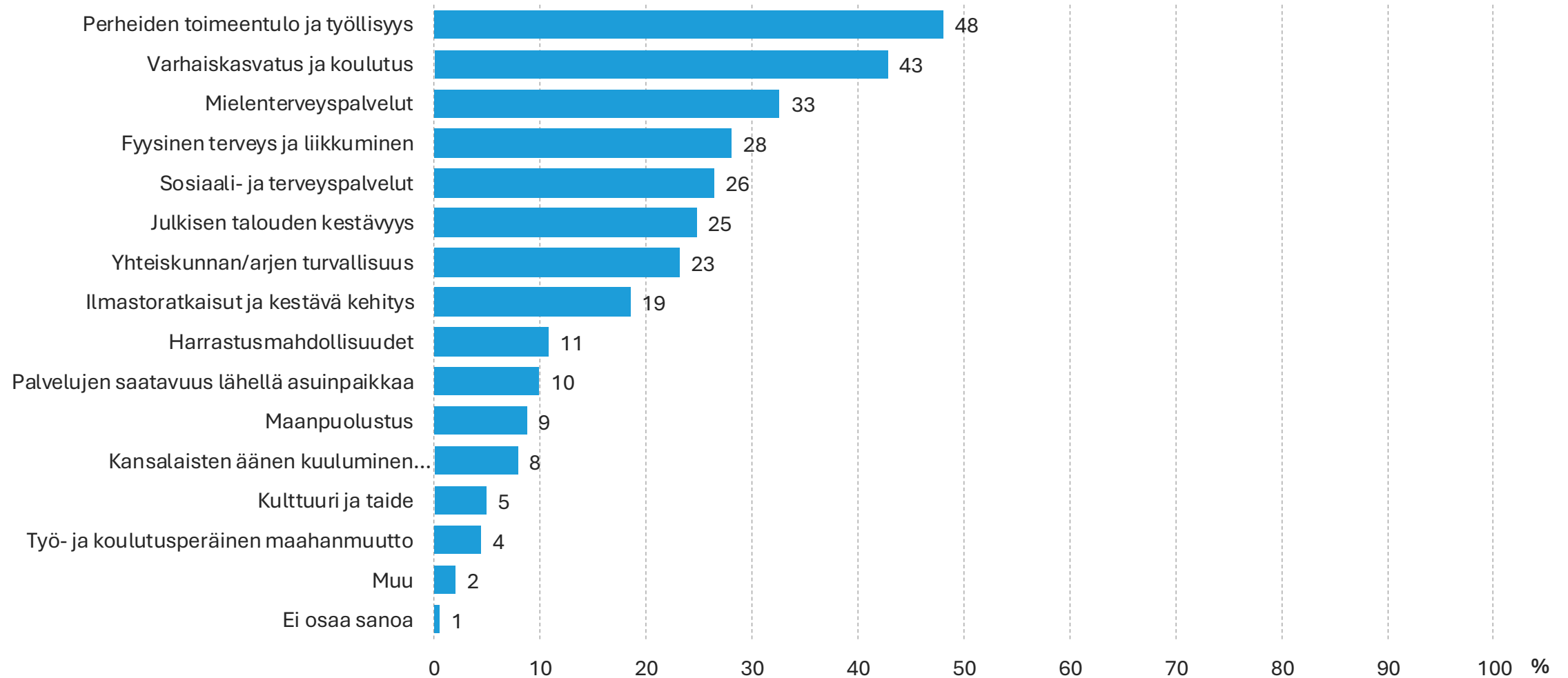

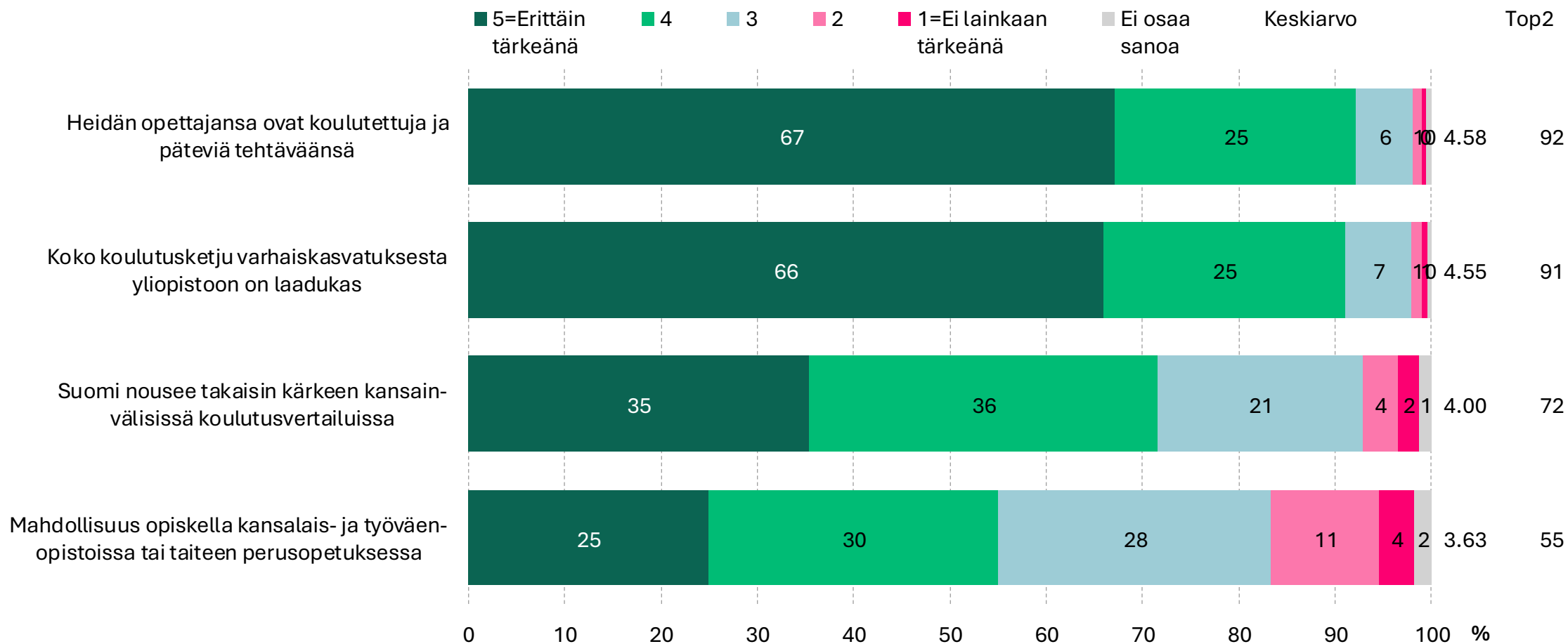
Mikä loisi toivoa paremmasta?

**Vastaajat valitsivat kolme
mielestään tärkeintä toivon
tuoja.**

Mihin satsaaminen lisääisi eniten toivoa paremmasta tulevaisuudesta lapsille ja nuorille

Kuinka tärkeänä pidetään eri asioita lasten ja nuorten tulevaisuuden kannalta

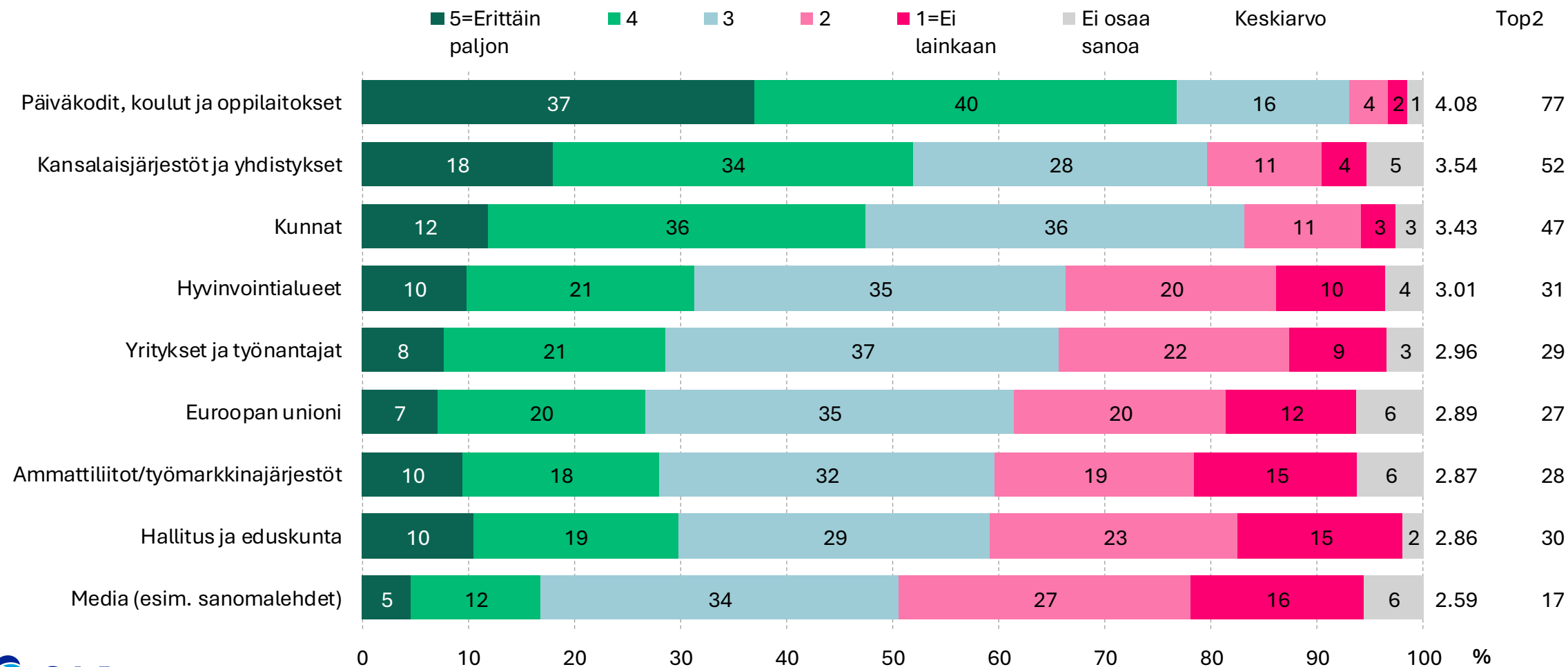

Keneen luotetaan toivon tuojana?

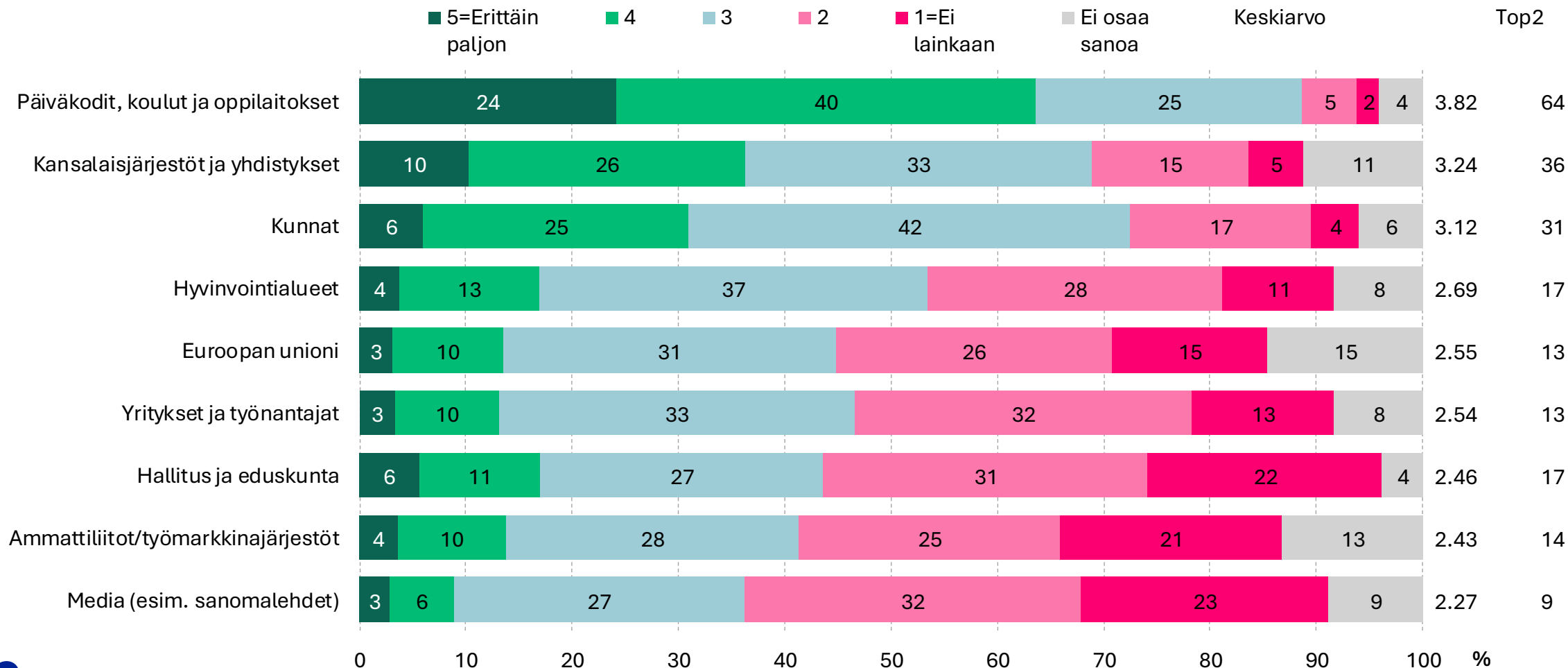
**Vastaajat arvioivat eri
tahojen halua rakentaa
lapsille ja nuorille parempaa
tulevaisuutta ja tekoja sen
eteen.**

Missä määrin luotetaan eri tahojen haluun rakentaa lapsille ja nuorille parempaa tulevaisuutta luotetaan?

Lähde: Taloustutkimus

Kuinka paljon eri tahojen koetaan panostavan tällä hetkellä lasten ja nuorten tulevaisuuden parantamiseen?

Lähde: Taloustutkimus

Opettajan ammattia arvostetaan

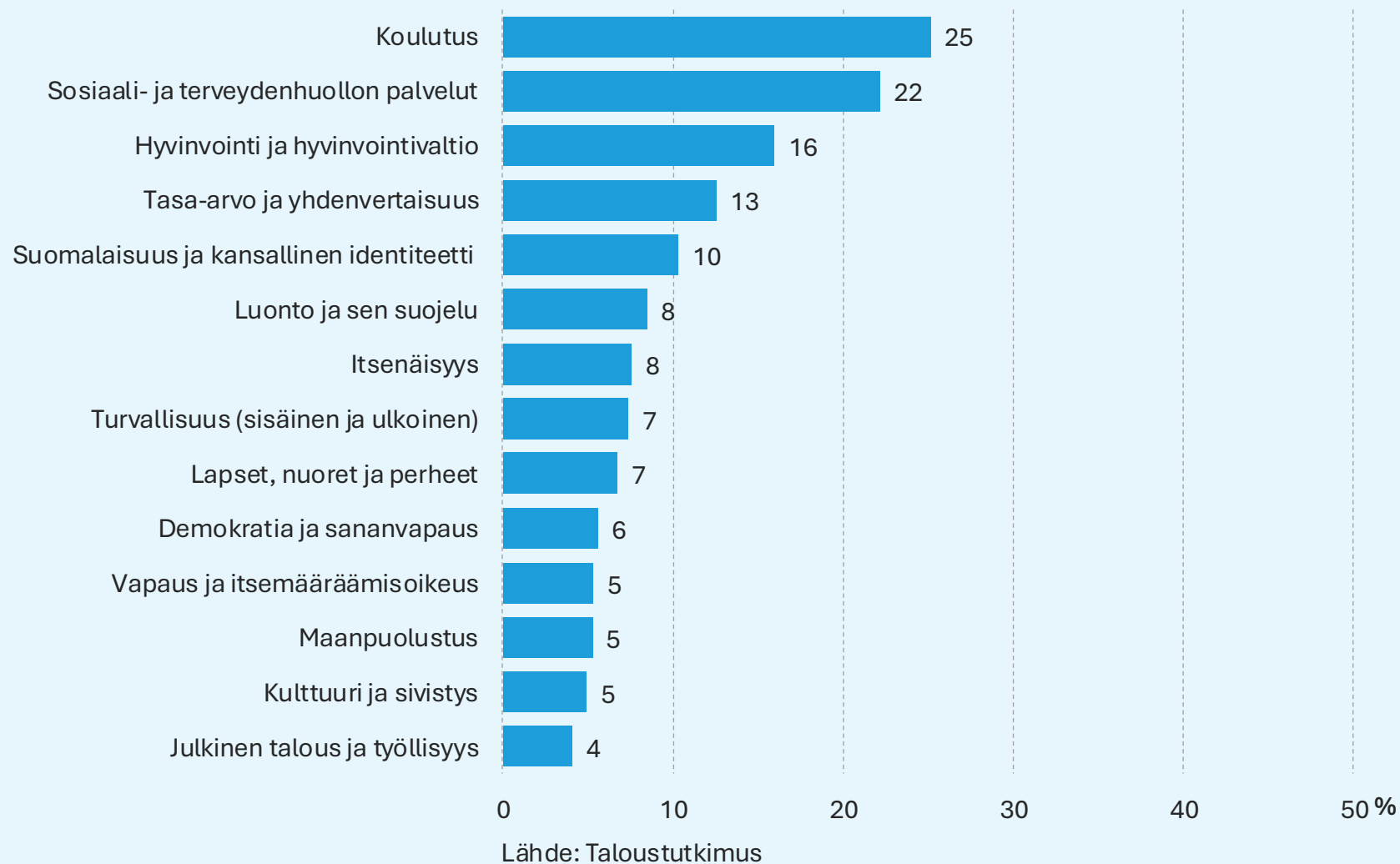
**90 % antaa opettajan
ammatin arvostukselle
kouluarvosanan 8–10.**

Mikä on Suomessa puolustamisen arvoista?

Koulutus nousi ykköseksi, kun avokysymyksellä selvitettiin, mikä Suomessa ja suomalaisessa yhteiskunnassa on puolustamisen arvoista, eli sellaista, mistä ei saa tinkiä, vaikka talous olisi tiukassa.

Avokysymys: Mikä Suomessa ja suomalaisessa yhteiskunnassa on puolustamisen arvoista?

Yhteenveto: huolet, toivo ja teot

Moni huoli nakertaa uskoa lasten ja nuorten tulevaisuuteen

Kertoo paljon ajastamme, että ruutuaika nousi huolilistan kärkeen. Se on uusi asia, jonka edessä moni on ymmällään.

Toivoa paremmasta toisi koulutukseen ja työllisyyteen satsaaminen

Perheiden toimeentulo ja työllisyys huolettaa nyt monia. Kestävästi sekin ratkaistaan koulutukseen satsaamalla.

Vastuu toiveikkuutta lisäävistä ratkaisuista on yhteinen

Parempi tulevaisuus ei synny itsestään vaan vaatii tahtoa ja tekoja päättäjiltä ja ihan kaikilta aikuisilta lasten ja nuorten lähipiirissä.

Suuri kasvukeskustelu 31.3.2026: kohti osaavaa ja toiveikasta tulevaisuutta!

- Suuressa kasvukeskustelussa keskeiset politiikan, koulutuksen, yritysmaailman, kulttuurin, tieteen ja sivistyksen vaikuttajat pureutuvat koulutuksen, osaamisen ja sivistyksen merkitykseen toivon tuojana ja kestävän hyvinvoinnin ja kasvun rakentajana.
- Suuren kasvukeskustelun järjestävät yhteistyössä Opetusalan Ammattijärjestö OAJ, Elinkeinoelämän keskusliitto, Suomen Kulttuurirahasto, Työterveyslaitos, Lastensuojelun Keskusliitto sekä Säätiöt ja rahastot ry.
- Lisätietoa: suurikasvukeskustelu.fi

SUURI KASVUKESKUSTELU

Osaaminen, toivo ja tulevaisuus

SÄÄTIÖT JA RAHASTOT
STIFTELSEER OCH FONDER

Elinkeinoelämän
keskusliitto

Suomen
Kulttuurirahasto

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Työterveyslaitos

Ratkaisuja kohti, yhdessä!

Katarina Murto, OAJ:n puheenjohtaja

katarina.murto@oaj.fi

Median apuna viestintäpäälikkö Heikki Pölönen,
0400 673 837, heikki.polonen@oaj.fi.

Ole yhteydessä, jos haluat tutustua tuloksiin esimerkiksi
taustamuuttujittain eriteltynä!

